

CERKVENI GLASNIK

ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO

Izhaja zadnjo soboto v mesecu za naslednji mesec. - Posamezna številka 1— Din.

Majnik.

Okoli Filipinov je stalo amerikansko brodovje. Pred naskokom je bilo na neki ladji že izrečeno povelje za odhod. Skromnemu mornarju je padel baš v tistem trenutku jopič v morje. Prosil je hitro za dovoljenje, da sme skočiti v morje, da svoj jopič reši. Dovoljenja ni dobil. A kljub temu je skočil v morje in v par trenutkih se je vrnil z jopičem nazaj na krov. Ko je skočil v morje, so mnogi mislili, da bojazljivo hoče uiti naskoku. S hitro vrnitvijo je bila ta misel pokopana. A po neizprosnih predpisih je bil mornar takoj obsojen na občutno kazen. Zaslišavanja ni bilo. Saj je bilo dosti prič, ki so čule prepoved in ki so videle prestopke. Šele, ko je bila že izrečena kazen, je poveljnik dejal, da je vendar bedasto za obrabljeni jopič prestopati povelje in si nakopavati kazen. Mirno je poslušal mornar očitaje in sprejel je tiho kazen. A končno je vendar potegnil iz žepa jopiča preprosto sliko, pogledal je milo svoje predstojnike in sliko ter je izgovoril samo dve besedi: „Moja mati!“

V jopiču je imel sliko svoje matere in to je hotel rešiti iz morskih valov.

In iz ust tistega, ki je pred trenutki izrekal besede graje in obsodbe, je prišla svečana beseda odpuščanja s pripombo: „Mornarji, ki tvegajo življenje za podobo svoje matere, bodo pač pripravljene tudi na druge žrtve!“

Prijatelji, ali ni tudi v naših srcih podoba nebeške Matere? Živa je bila vsaj nekdaj ta podoba, čeprav je morda pri tem in onem sedaj bolj zabrisana.

Vsako leto zapoje majniški zvonovi, Marijine slike v naših cerkvah nam svečano žarijo v svoji lepoti in v krasu šmarničnega oltarja. Ali ni primerno, da poživimo tudi kraljestvo Marijino v svojih srcih?

Ko se bomo zbirali v majniku pred lepim šmarničnim oltarjem in se nam bo zdel na sliki Oznanjenja angel še bolj veličasten kakor sicer, posnemajmo s pozdravi angela in kraljici svojih src kličimo: „Moja mati!“...

Ob odlikovanju gospodične Grundnerjeve.

Sledeče vrstice pišem težko. Dvojna skrb me navdaja: V par vrsticah je težko velike zasluge naslikati in skromno ponižnost, ki želi biti nehvaljena, je težko vznemirjati...

Pa ni drugače, zvedeti mora župnija veselo novico, da je naša velespoštovana gospodična učiteljica Zofija Grundner prejela odlično cerkveno odlikovanje „Pro Ecclesia et Pontifice“. Glas o njenem zglednem življenju in o njeni požrtvovalni ljubezni do šolske mladine je prišel preko našega prevzvišenega gospoda škofa ljubljanskega in preko belgrajske nuncijature do Vatikana in od tam je prišel odličen red, ki je edina odlika, katero morejo v znak zunanjega priznanja prejeti od Svete Stolece tudi ženske. To papeško odlikovanje je bilo ustanovljeno 31. decembra 1887 ob zlati sv. maši papeža Leona XIII. Redki so s tem odličnim redom odlikovani in le tisti, ki imajo resnično odlične zasluge na cerkvenem polju ga prejmejo.

Trdno sem prepričan, da ga ni v naši župniji človeka, ki ne bi k odlikovanju gđ. Grundner čestital in priznal, da je gospodična v resnici zaslužila to veliko pozornost.

Kdo nima rad mladine? Kdo ne ljubi zlasti šoloobveznih otrok in ne želi, da bi bili povsod pridni in povsod zglednega obnašanja? Posebno v letih, ko otrok obiskuje osnovno šolo, rabi njegov razvoj varne opore, da začne prav usmerjati svoj življenjski korak. Krščanska vzgoja je otroku najbolj varna opora. To povedo neštествni primeri. To povdarja stalno sveta Cerkev, o tem so prepričani vsi stariši, ki hočejo svojim otrokom le dobro, to uvidevajo tudi svetne oblasti. Ravno letos je n. pr. prosvetno ministerstvo izdalo naredbo, v kateri pravi med drugim: „Brez močnega moralnega in verskega čuta pa ni mogoča nobena družabna človeška skupnost. Zato je nujno potrebno, da se z versko-moralno vzgojo ljudstva čim bolj razvija in krepi verski in moralni čut. Učitelji in veroučitelji, posebno po vaseh, so

v prvi vrsti poklicani in po svojem poklicu tudi dolžni, da dvigajo vero in moralo ter pobijajo napake in nespodobnosti. Zato naj učiteljstvo ljudskih in meščanskih šol ob vsaki priložnosti z živo besedo in lastnim zgledom širi versko-moralno vzgojo ljudstva svojega kraja ter preprečuje kriminalne slučaje.

Gospodična Grundnerjeva umeva globoko svoj poklic. Zaveda se vestno dolžnosti, ki jih ji je naložil Bog z učiteljskim poklicem; starišem je verna pomočnica pri vzgoji in z močnim verskim prepričanjem nadvse vestno vrši svoje dolžnosti tudi po želji nadrejenih oblasti, ki se trudijo vedno za plemenito izobrazbo in vzgojo mladine. V Trziču poučuje gospodična že osem in dvajseto leto. Vedno z enako ljubeznijo in točnostjo. Vedno z lepim zgledom svojega življenja. Zjutraj se redno pomeni pri sv. maši in pri obhajilni mizi z nebeškim Učnikom, čez dan živi le svojemu poklicu. Dolga leta vestnega šolskega dela so ji že tudi zrahljala živce, a pri vsaki uri pouka je vedno sveža in sigurna, ker se za šolo vedno točno pripravlja. Svoj poklic spoštuje in ga vestno vrši. To ji priznavajo tudi šolske oblasti, ki jo ocenjujejo vsa leta odlično, to vedo naši stariši, ki so vedno veseli, če gospodična njihove otroke poučuje.

Živi gospodična le dobri vzgoji mladine. Cerkev in šola naj to vzgojo nudita prav posebno, to je njeno pravilno naziranje. In le iz ljubezni do otrok se gospodična žrtvuje že dolga leta tudi za lepo vedenje naših otrok v cerkvi. Hvala Bogu, skoraj je treba iskati cerkev, kjer bi bilo za red otrok lepše preskrbljeno kakor je v Trziču. Otroci so lepo v vrstah, vsak na svojem mestu. Glasno molijo in pojejo med sv. mašo in pri popoldanski službi bežji, v redu prihajajo in odhajajo na svoja mesta, pri pogostnih sv. spovedih in sv. obhajilu tudi na zunaj pokažejo z lepo pripravo in zahvalo, da pojmujejo svetost zakramentov. Razumljivo je, da farna duhovščina stori za otroke kar more, a za lep red stori gospodična Grundner več kakor katerikoli drugi. Vedno je pri otrocih, urejuje njihove vrste, z njimi glasno moli in poje, posamezne stvari in s svojim lepim zgledom otroke najlepše vodi k Jezusu in Mariji. Njena pomoč omogoča, da se vrši lahko tudi med osmo sv. mašo pri nas spovedovanje, kajti pri otrocih mora biti vedno kdo.

S svojo požrtovalno pomočjo za lepo vedenje otrok v cerkvi si pridobiva gospodična veliko hvaležnost starišev in seveda tudi cerkvenega predstojništva. S svojo žrtvijo

pa naklanja tudi ugled vsem mladino ljubom. Hvala Bogu, ob raznih prilikah pomaga gospodični rado tudi drugo učiteljstvo.

Zasluge gospodične na cerkvenem polju so velike in prav je, da je prejela zanje lepo odlikovanje. Pa to odlikovanje jo je v enem oziru skoraj — užalostilo. Njen odločen nastop skriva pač tudi ponižnost. Bala se je samo tega, da ji cerkveno predstojništvo ob podelitvi odlikovanja priredi kakšno zunanjo slovesnost. Po tržiško bi to pač bilo!

Ko je pred tremi leti gospodična Grundnerjeva skupno z gospodično Paternostrovo, ki ji je vedno zvesta tovarišica in sodelavka, obhajala petindvajsetnico delovanja v Trziču, je hotel napraviti g. šolski upravitelj primerno slovesnost. Pa sta obe gđč. to odklonili. Enako je te dni gđč. odlikovanka pač polna hvaležnosti sv. Očetu za odlikovanje, a zunanje slovesnosti odločno odklanja. Kakor gđč. radi ubogajo otroci, tako jo skoraj mora ubogati tudi cerkveno predstojništvo, ki pač mora upoštevati njeno plemenito skromnost. Zato bo prejela gđč. lepo odlikovanje na tihem v nedeljo 24. aprila v župnišču brez posebne zunanje slovesnosti. I pri odlikovanju bo žarel odlično skromni značaj zaslužne odlikovanke!

Na te vrstice naj pa gospodična ne bo nevoljna. Cerkevna oblast je pač udarila na struno vseh naših faranov, ko je pokazala hvaležnost njenim velikim zaslugam. In tega priznanja se vsi veselimo.

Ko vsa župnija gospodični iskreno čestita, ji kliče: Bog Vas živi in ohrani!

Zapiski g. župnika Špendala ob odhodu iz Trziča.

Se nekaj iz župnijske kronike — Dalje.

Farno pokopališče je bilo podaljšano in razširjeno dvakrat. Prvič leta 1890, drugič leta 1906. Povečano pokopališče je blagoslovil prvič kranjski g. dekan Anton Mežnarec, drugič pa kranjski g. dekan Anton Koblar.

Najimennitnejša stavba je župnišče. Več kakor po desetletnih obravnavah je bilo končno določeno, da je treba staro župnišče podreti in na njegovem mestu pozidati novo. S podiranjem smo pričeli 1. julija 1889, z zidanjem pa 19. avgusta 1889. Do srede oktobra je bilo zidovje pod streho. Naslednjo pomlad smo z zidavo nadaljevali. Izvršeno je bilo vse do konca septembra ter je bil pri ogledu določen 1. november ko dan, da se odpre župnišče za stanovanje

Vse delo je stalo 14.000 goldinarjev. Graščina kot patron je plačala nad 3600 kron, poleg tega je pa še darovala 1800 kron. Vse tri občine so plačale: Tržič 3 leta po 33%, Sveta Ana in Sveta Katarina pa 2 leti po 49% občinskih naklad. Naris je naredil stavbeni svetnik Svitil, zidal pa je Faleschini.

To in ono.

Šmarnična pobožnost se bo vršila v naši župnijski cerkvi vsak večer ob trideletni na osem. Ob nedeljah, praznikih in prvi ter zadnji dan maja bo šmarnični govor in pete litanije Matere božje, druge dni pa šmarnično berilo in tihe litanije Mb. — Našim pokojnim bomo natrgali najlepše duhovne šmarnice, če se bomo točno zbirali pri Marijinem oltarju in ne na pokopališču tedaj, ko je v cerkvi pobožnost. Pri petih litanijah naj mogočno poje vsa cerkev!

Bog povrni dobrim ženam in dekletom, ki so za božji grob in za velikonočni okras oltarjev preskrbele obilico dragih nageljnjev.

Evharistični kongres v Sarajevu se vrši v velikem obsegu letos 3., 4. in 5. junija. Vabljeni smo tudi Slovenci. Če se kdo namerava udeležiti kongresa, naj se kmalu oglasi v župnijski pisarni.

Za ohranitev miru med narodi in stanov in za blagor naše domovine se opravlja sedaj vsako prvo soboto v mesecu pri milostnem oltarju Matere božje na Brezjah sv. maša. Tako je odredil naš prevzvišeni g. nadpastir škof Gregorij. Tudi pred našim Marijinim oltarjem ne pozabimo na to prevažno zadevo!

Kolodvorski misijon so vpeljali v Ljubljani. Več o tem ste brali na letaku, ki je na vratih župne cerkve in v raznih listih. Dekleta in žene, ki pridejo v Ljubljano in rabijo kakšnih pojasnil, naj to lepo napravo koristno izrabijo!

Lep kip Srca Jezusovega je kupila usnjarska zadruga „Runo“, da ga umesti na zunanji zid svoje tovarne. Kip bo dobil podobno vdolbino, kot je v Cerkveni ulici na Snojevi hiši za Mater božjo. Prav primerno je, da pride tudi v del Tržiča za vodo nekaj božjega na primerno mesto. Še lepše je to, da se zadruga v dobi težke gospodarske krize spomni na najvišjega Gospodarja Jezusa in se mu slovesno posveti. Kip bo slovesno blagoslovljen prvo nedeljo maja — moška nedelja za prejem sv. obhajila in Srcu Jezusovemu posvečena — in sicer po

deseti sv. maši v cerkvi sv. Andreja. V cerkvi bo kratek nagovor in blagoslovitev, potem bo pa kip ustoličen na častni prostor tovarne. K blagoslovlitvi so vabljeni seveda predvsem delavci-usnjariji, a tudi drugi župljani. Božje Srce naj blagoslovlja in čuva vsaj še to usnjarsko obrt, kar nam jo je v Tržiču še ostalo!

Cerkvene sedeže naj lastniki zasedejo vsaj do evangelija. Sicer za tisto sv. mašo izgubijo pravico do sedeža! Nihče nima ravno določenega prostora v klopi na razpolago. Obiskovalci ene klopi naj se vsedejo drug poleg drugega, kakor pač pridejo.

Srečke za belgrajsko katedralo se še dobijo v župni pisarni.

Prenovljeni znamenji na Cegelšah in ob cerkvi sv. Jurija bosta blagoslovljeni s kratko pobožnostjo tekom meseca maja in junija. Vsak mesec eno. Na Cegelše bomo povabili posebno žene, k sv. Juriju pa posebno dekleta. Bo to na nedeljo popoldne ob lepem vremenu in bo zjutraj v oznanilu označeno.

Mladinska pobožnost z nagovorom za otroke in s petimi litanijami, pri katerih bodo peli otroci, se vrši zadnjo nedeljo v aprilu popoldne. Nameni: Za stariše in predstojnike. Naj pridejo na ta dan, ko je namen pobožnosti tako lep, otroci v obilnem številu!

Oznanila za majnik.

1. Peta nedelja po Veliki noči, prva v mesecu in praznik sv. apostolov Filipa in Jakoba. V župni cerkvi je sv. maša ob šestih in osmih. Ob desetih je sv. maša v cerkvi sv. Jožefa, h kateri je posebej vabljeno delavstvo. Zvečer ob trideletni na osem pričetek šmarnične pobožnosti s šmarničnim govorom in slovesnimi petimi litanijami Matere božje. Zjutraj pri šestih sv. maši mesečno sv. obhajilo za moše in fante, ki naj se za majnik obilno zberejo pri obhajilni mizi.

Križev teden. Ker pade letos med procesije križevega tedna tudi procesija sv. Florijana, gre v pondeljek procesija k Sveti Ani, v torek k sv. Juriju nad Bistrico, v sredo pa se vrši florijanska procesija po Tržiču. V pondeljek in torek bo v župni cerkvi sv. maša ob pol šestih in ob šestih orglana sv. maša. Odhod procesije ob pol sedmih. Na podružnici je potem sv. maša s pridigo.

3. Najdenje sv. Križa. Ob šestih farna orglana sv. maša.

4. Sv. Florijan, zaobljubljeni praznik za vso našo župnijo. Ob šestih zjutraj je sv. maša z blagoslovom. Ob osmih je sv. maša za požarno brambo pri oltarju sv. Florijana. Ob devetih se prične pomikati, ob vsakem vremenu, procesija po običajni poti in po navadnem redu. Takoj po procesiji je slovesna peta sv. maša z leviti. Ves teden je, v smislu obljube, ob šestih sv. maša z blagoslovom. Pri šmarnicah so slovesne pete litanije.

5. **Vnebohod Gospodov, zapovedan praznik.** Ob šestih in desetih je sv. maša z dvema blagoslovoma. Ob desetih je peta sv. maša. Pred deseto sv. mašo se vršita običajni procesiji iz Doline in od Svete Ane.

6. **Prvi petek v mesecu in pričetek devetdnevne na čast Svetemu Duhu.** Na predvečer od osmih do devetih v župni cerkvi skupna molitev svete ure. Za devetdnevno se bo vršila vsak večer pri šmarnicah tozadevna molitev.

8. **Nedelja v osmini Vnebohoda.** Službe božje v navadnem redu.

14. **Binkoštna vigilijska.** Strogi post: zdržek mesnih jedi in pritriganje v jedi. Po šesti sv. maši je blagoslov krstne vode in nato peta sv. maša.

15. **Binkošti, zapovedan praznik in nedelja.** Ob šestih in desetih sv. maša z dvema blagoslovoma, ob osmih z enim. Pred deseto sv. mašo, ki je slovesna z leviti, je klicanje sv. Duha. Udje bratovščine sv. Duha prejmejo danes ali katerikoli dan v osmini popolni odpustek pod navadnimi pogoji.

16. **Binkoštni ponedeljek, nezapovedan praznik.** Sv. maše v župni cerkvi kot ob nedeljah. Takoj po šesti sv. maši gre iz župne cerkve ob vsakem vremenu procesija k Sveti Ani pod Ljubeljem, kjer bo sv. maša s pridigo.

17. **Binkoštni torek.** Ob šestih orglana farna sv. maša.

18., 20., 21. **kvaterni dnevi** z običajnimi zahtevami glede posta.

22. **Praznik sv. Trojice, prva nedelja po Binkošti, kvaterni nedelja.** Ob šestih in desetih sv. maša z blagoslovom. Zadnji dan za prejem velikonočnega sv. obhajila! Pred cerkvenimi vrati je pušča za reveže Vincencijeve konference. Od devetih do desetih je pred Najsvetejšim ura molitve za duhovnike. Po končani šmarnični pobožnosti je običajno darovanje za vsakoletno slovesno mrtvaško opravilo za pokojne farane, ki bo naslednje jutro.

23. **Slovesno mrtvaško opravilo za vse pokojne tržiške farane,** posebno za dobrotnike župne cerkve. Ob pol šestih velike bile, nato slovesna črna peta sveta maša z leviti in končno obhod po pokopališču in libera pred pokopališko kapelo.

26. **Sv. Rešnje Telo, zapovedan praznik.** Ob šestih je sv. maša z blagoslovom, druga ob osmih, ob devetih je slovesna sv. maša z leviti. Med slovesno sv. mašo je običajno darovanje fantov in deklet. Po slovesni sv. maši se vrši procesija s sv. R. T. Pri procesiji naj vlada lep red! Kdor ne gre k procesiji, naj ne postaja, sebi v sramoto in drugim v zgledovanje, ob cesti!

Vso osmino praznika sv. R. T. bo zjutraj ob šestih sv. maša z blagoslovom.

29. **Nedelja v osmini praznika sv. R. T.** Službe božje v navadnem redu.

31. **Sklep šmarnične pobožnosti z govorom,** slovesnimi litanijami in zahvalno pesmijo.

Shode cerkvenih organizacij nadomestuje v maju šmarnična pobožnost.

Mesečna šolska sv. spoved: Za meščansko šolo 7., za dečke osnovne šole 21., za deklice osnovne šole 28. Vedno popoldno ob treh in drugo jutro po osmi sv. maši skupno sv. obhajilo.

Župnijska kronika za marec 1932.

Marca v naši župniji rojenih: 6.

Marca v naši župniji poročeni:

1. **Turk Milan,** brivski pomočnik, Tržič, Za Mošenikom 1 in **Simčič Elda,** pletilja, Tržič, Za Mošenikom 15, poročena 17. marca.
2. **Videnič Jožef,** trgovski poslovodja, Ljubljana-Trnovo in **Mokorel Kristina,** trgovska sotrudnica, Tržič, Za Mošenikom 13, poročena 29. marca.

Marca v naši župniji umrli:

1. **Zupan Marija,** užitarica - vdova, rojena 26. 3. 1871 pri Sveti Ani, poročena 28. 2. 1897, umrla pri Sveti Ani 22. dne 1. marca.
2. **Bianchi Santo,** bivši žagar, rojen 29. 1. 1855 v Cibiani pri Benetkah, umrl v Tržiču, na Blekah 7, dne 2. marca.
3. **Rakovec Frančiška,** samska delavka, rojena 4. 2. 1885 v Dupljah, umrla v Tržiču, Ljubljanska cesta 2, dne 8. marca.
4. **Mavec Zofija,** bivša delavka - vdova, rojena 13. 4. 1857 v Tržiču, poročena 11. 2. 1884, umrla v Tržiču, Pot na pilarno 2, dne 9. marca.
5. **Istanič Ljudmila,** zakonska hči tkalskega mojstra, rojena na Bistrici 20. 11. 1931, umrla na Bistrici 76, dne 9. marca.
6. **Golmajer Vincenc,** čevljar - vdovec, rojen 18. 5. 1865 v Tržiču, poročen 25. 10. 1891, umrl v Tržiču, Cerkevna ulica 15, dne 10. marca.
7. **Dovžan Franc,** bivši posestnik - užitar, rojen v Dolini 26. 3. 1861, poročen 22. 11. 1886, umrl v Dolini 57, dne 12. marca.
8. **Janc Jožefa,** zakonska hči delavca, rojena na Bistrici 21. 3. 1932, umrla na Bistrici 17, dne 26. marca.
9. **Rogelj Marija,** žena delavca, rojena 1. 6. 1863 v župniji Križe, poročena 23. 10. 1887, umrla na Slapu 111, dne 27. marca.
10. **Janc Jožefa,** žena delavca, rojena 16. 9. 1907 v Križah, poročena 27. 6. 1931, umrla na Bistrici 17, dne 31. marca.
11. **Bohinc Marija,** rojena 16. 11. 1846 na Bistrici, poročena 10. 5. 1875, umrla na Bistrici 5, dne 31. marca.

Marčna poročila od drugih:

1. **Lukanc Janez,** rojen v Tržiču 184, dne 10. 6. 1903, poročen v Trsteniku 7. 2. 1932 z **Rebolj Marijo.**
2. **Primožič Milan,** sin prešivalke, se je rodil v ljubljanski bolnici 10. 2. 1932.
3. **Kuhar Marija,** hči delavca, Sveta Ana 25, se je rodila v ljubljanski bolnici 12. 2. 1931.
4. **Albin Kokalj,** rojen v Tržiču 11. 3. 1895 se je poročil v Rajhenburgu 6. marca z **Marijo Vavpotič.**
5. **M. Ana Pollak,** uršulinka, rojena v Tržiču 3. 7. 1853, je umrla v škofjeloškem samostanu 8. marca.
6. **Grasmajer Leopoldina,** rojena v Tržiču 80, 22. 8. 1891 se je poročila v Ljubljani — Sv. Jakob, dne 28. marca z **Alojzijem Zalar.**

Za predstavnika in založnika: **Anton Vovk,** župnik v Tržiču. Za urednika v Ljubljani: **Dr. P. Gvido Rant, O. F. M.**
Za Zadržno tiskarno v Ljubljani: **Srečko Magolič.**